

Doložka vybraných vplyvov

1. Základné údaje	
Názov materiálu	
Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony	
Predkladateľ (a spolupredkladateľ)	
Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky	
Charakter predkladaného materiálu	☐ Materiál nelegislatívnej povahy
	☒ Materiál legislatívnej povahy
	☐ Transpozícia práva EÚ
Termín začiatku a ukončenia PPK	Začiatok: august 2020 Ukončenie: august 2020
Predpokladaný termín predloženia na MPK*	August 2020
Predpokladaný termín predloženia na Rokovanie vlády SR*	Október 2020

2. Definícia problému
Súčasná právna úprava umožňuje notárom ako štátom povereným osobám, deklarovať vydržanie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti alebo práva zodpovedajúceho vecnému bremenu v jednoduchom, krátkom a neverejnom procese, v rámci ktorého boli zaznamenané aplikačné problémy, zneužívanie tohto procesu na úkor ochrany vlastníckeho práva a na úkor zabezpečenia právnej istoty v spoločnosti. Najmä vzhľadom na uvedené sa navrhuje presun tejto právomoci na príslušné orgány verejnej moci, súdy, ktoré následne budú skúmať a rozhodovať o otázke vydržania v osobitnom, zákonom upravenom procese, ktorý okrem iného zabezpečuje aj publicitu a informovanie dotknutých osôb o tom, že je v súdnom konaní riešená otázka vydržania. Návrh zákona súčasne obsahuje, okrem nevyhnutných zmien spojených s prenesením právomoci deklarovania vydržania vlastníckeho práva k nehnuteľnosti alebo práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, aj právnu úpravu smerujúcu k odstráneniu niektorých problematických otázok súvisiacich s notárskou činnosťou.
3. Ciele a výsledný stav
Cieľom návrhu zákona je zmeniť nastavenie súčasných pravidiel úradného potvrdenia vydržania vlastníckeho práva alebo práva zodpovedajúceho vecnému bremenu. Návrh zákona zavádza nové mimosporové konanie, predmetom ktorého je potvrdenie vydržania vlastníckeho práva k nehnuteľnosti alebo práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, výsledkom ktorého je potvrdenie vydržania navrhovateľovi prostredníctvom deklaratorného súdneho rozhodnutia alebo iné skončenie tohto konania, ktoré nepotvrďuje vydržanie vecného práva navrhovateľom. Prostredníctvom tohto nového súdneho konania sa zabezpečí nielen súdna ochrana vlastníckeho práva navrhovateľa a ďalších dotknutých osôb, ale sa zabezpečí aj dodržiavanie princípu právnej istoty v spoločenských vzťahoch, nakoľko nové súdne konanie o potvrdení vydržania je upravené spôsobom, ktorý zabezpečuje aj informovanosť ostatných osôb v dostatočnom časovom predstihu a rozsahu pred samotným potvrdením vydržania vecného práva. Okrem uvedeného sa navrhuje aj zmena právnej úpravy týkajúca sa zapožičiavania spisov oprávneným osobám tak, aby došlo k odstráneniu nadbytočnej a neefektívnej administratívnej záťaže a súčasne aj k odstráneniu konaní, ktoré smerujú k znemožňovaniu alebo k sťažovaniu výkonu štátneho dohľadu nad činnosťou notárov. Okrem uvedeného sa navrhuje aj právna úprava smerujúca k odstráneniu niektorých problematických otázok súvisiacich s notárskou činnosťou. V súvislosti so zavedením nového konania o potvrdení vydržania sa navrhuje zavedenie nového súdneho poplatku za podanie návrhu na začatie konania o potvrdení vydržania.
4. Dotknuté subjekty

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, súdy, notári, fyzické osoby, právnické osoby.
5. Alternatívne riešenia
Alternatívne riešenie - pri príprave návrhu zákona bola posudzovaná možnosť úpravy a sprísnenia súčasných pravidiel úradného potvrdenia vydržania vlastníckeho práva alebo práva zodpovedajúcemu vecnému bremenu, avšak táto možnosť nebola vyhodnotená ako vhodná a efektívna.
6. Vykonávacie predpisy
Predpokladá sa prijatie/zmena vykonávacích predpisov? ☒ Áno ☐ Nie Vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné súdy, krajské súdy, Špeciálny súd a vojenské súdy
7. Transpozícia práva EÚ
Nie.
8. Preskúmanie účelnosti**
Preskúmanie účelnosti navrhovaného materiálu bude vykonávané priebežne po nadobudnutí účinnosti a jeho aplikácii.

* vyplniť iba v prípade, ak materiál nie je zahrnutý do Plánu práce vlády Slovenskej republiky alebo Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky.

** nepovinné

9. Vplyvy navrhovaného materiálu			
Vplyvy na rozpočet verejnej správy z toho rozpočtovo zabezpečené vplyvy	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne
	☐ Áno	☐ Nie	☐ Čiastočne
Vplyvy na podnikateľské prostredie z toho vplyvy na MSP	☐ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne
	☐ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne
Sociálne vplyvy	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na životné prostredie	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na informatizáciu	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na služby pre občana z toho vplyvy služieb verejnej správy na občana vplyvy na procesy služieb vo verejnej správe	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne

10. Poznámky
Vzhľadom na zavedenie novej poplatkovej povinnosti za návrh na začatie konania o potvrdení vydržania sa predpokladajú pozitívne vplyvy na štátny rozpočet. V prípade tejto poplatkovej povinnosti ide o zavedenie nového súdneho poplatku, ktorý bude príjmom kapitoly „Všeobecná pokladničná správa“. Konkrétne vplyvy na rozpočet verejnej správy však nie je možné kvantifikovať, nakoľko primárne sú príjmy závislé od počtu návrhov na začatie konania, ktoré sú závislé od iniciatívy konkrétnych právnických osôb alebo fyzických osôb, ktoré sa budú domáhať vydania potvrdenia o vydržaní vlastníckeho práva k nehnuteľnosti alebo práva zodpovedajúcemu vecnému bremenu, pričom počet týchto subjektov nie je známy a nie je ani zistiteľný z dostupných informačných systémov, prípadne vykonaním štatistického zisťovania. Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) v súvislosti s návrhom zákona nepredpokladá a ani neráta s personálnym navýšením na jednotlivých súdoch Slovenskej republiky, preto má za to, že návrh zákona nezakladá negatívne vplyvy na rozpočet verejnej správy. Na základe údajov predložených Notárskou komorou Slovenskej republiky o počte osvedčených vyhlásení o vydržaní vyplýva, že v roku 2018 osvedčilo vyhlásenie o vydržaní 130 notárov z celkového počtu notárov 328, pričom išlo celkovo o 3 293 osvedčení vyhlásení o vydržaní. V roku 2019 osvedčilo vyhlásenie o vydržaní 119 notárov z celkového počtu notárov 334, pričom išlo celkovo o 2 390 osvedčení vyhlásení o vydržaní. Údaje z roku 2020 nie sú k dispozícii. Z predložených údajov vyplýva, že osvedčenie vyhlásenia o vydržaní vydávalo v rokoch 2018 a 2019 len cca 35 – 39 % notárov z ich celkového počtu. Vzhľadom na klesajúcu tendenciu vydržaní a sprísnenie podmienok vydania potvrdenia o vydržaní možno očakávať minimálny nápad vecí týkajúcich sa vydržaní v ročnom rozmedzí

od 10 do 20 vecí pre jednotlivé súdy (pri počte 54 okresných súdov). Vzhľadom na to, že konanie o potvrdení vydržania je pomerne formálne a má znaky skôr registrového konania, a vzhľadom na očakávaný nápad vecí na jednotlivé súdy, ministerstvo nepovažuje za potrebné navyšovať personálne obsadenie na jednotlivých súdoch. Konanie o potvrdení vydržania budú súdy vybavovať v rámci bežnej civilnej agendy súdu a navyšovanie personálu (sudcov alebo vyšších súdnych úradníkov) neodôvodňuje ani charakter konania o potvrdení vydržania ani očakávaný nápad vecí v tejto oblasti, ktorý bude zanedbateľný.

11. Kontakt na spracovateľa

JUDr. Alena Hambálekova
Sekcia legislatívy
Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky
Tel.: 02/ 888 91 117
Mail: alena.hambalekova@justice.sk

12. Zdroje

Vlastná činnosť Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky.

13. Stanovisko Komisie pre posudzovanie vybraných vplyvov z PPK

Stála pracovná komisia Legislatívnej rady vlády Slovenskej republiky na posudzovanie vybraných vplyvov (ďalej len „Komisia“) vyjadrila k predloženému materiálu nesúhlasné stanovisko a uplatnila k materiálu zásadné pripomienky a odporúčania.

Pripomienky a odporúčania Komisie:

K doložke a analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy:

Podľa názoru Komisie môže mať materiál nielen pozitívny, ale aj negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy z dôvodu navrhovaného presunu kompetencií vo veciach vydržania z notárov na sudcov, a to vo forme zvýšených výdavkov na zamestnancov súdu alebo sudcov. V predkladanom materiáli chýbajú informácie o počte podaní vo veci vydržania v posledných rokoch a odhad počtu podaní v budúcnosti, na základe ktorých by bolo možné zhodnotiť zvýšené pracovné zaťaženie jednotlivých okresných súdov, ktoré by mohlo viesť k zvyšovaniu počtu súdnych úradníkov ako aj sudcov v civilnej agende. V nadväznosti na uvedené *je potrebné upraviť doložku vybraných vplyvov a doplniť analýzu vplyvov na rozpočet*, v ktorej bude kvantifikovaný negatívny dopad na rozpočet verejnej správy, pričom predmetný *negatívny vplyv žiadame zabezpečiť v rámci schválených limitov výdavkov ako aj limitov počtu zamestnancov dotknutej kapitoly na príslušný rozpočtový rok*, bez dodatočných požiadaviek na štátny rozpočet.

Vyhodnotenie uplatnenej pripomienky:

Ministerstvo v súvislosti s návrhom zákona nedeklarovalo negatívne vplyvy na rozpočet verejnej správy v súvislosti s presunom kompetencií vo veciach vydržania z notárov na súdy, nakoľko tieto vplyvy nezistilo, pretože súdy majú veci týkajúce sa konania o potvrdení vydržania vybavovať v rámci bežnej civilnej agendy a navýšenie personálneho obsadenia jednotlivých súdov v súvislosti s týmto novým konaním o potvrdení vydržania nie je odôvodnené ani očakávaným nápadom vecí, ani charakterom konania.

Ministerstvo na základe uplatnenej pripomienky požiadalo Notársku komoru Slovenskej republiky o predloženie údajov o počte vydaných osvedčení vyhlásení o vydržaní notármi. Z predložených údajov, ako aj z údajov, ktoré má ministerstvo k dispozícii z vlastnej činnosti bolo zistené, že v roku 2018 osvedčilo vyhlásenie o vydržaní 130 notárov z celkového počtu notárov 328, pričom išlo celkovo o 3 293 osvedčení vyhlásenia o vydržaní. V roku 2019 osvedčilo vyhlásenie o vydržaní 119 notárov z celkového počtu notárov 334, pričom išlo celkovo o 2 390 osvedčení vyhlásenia o vydržaní. Údaje z roku 2020 nie sú k dispozícii. Z predložených údajov vyplýva, že osvedčenie vyhlásenia o vydržaní vydávalo v rokoch 2018 a 2019 len cca 35 – 39 % notárov z ich celkového počtu. Z uvedených údajov je evidentná klesajúca tendencia vydržaní. Vzhľadom na túto skutočnosť, ako aj vzhľadom na sprísnenie podmienok vydania potvrdenia o vydržaní možno očakávať minimálny nápad vecí týkajúcich sa vydržaní v ročnom rozmedzí cca od 10 do 20 vecí pre jednotlivé súdy. Vzhľadom na to, že konanie o potvrdení vydržania je pomerne formálne a má znaky skôr registrového konania a vzhľadom na očakávaný nápad vecí na jednotlivé súdy ministerstvo nepovažuje za potrebné navyšovať personálne obsadenie na jednotlivých súdoch.

Vzhľadom na uvedené ministerstvo čiastočne vyhovel uplatnenej pripomienke Komisie, avšak ani na základe doplnenia požadovaných údajov ministerstvo nedospelo k názoru, že by bolo potrebné navyšovať počty zamestnancov súdov. Vzhľadom na uvedené ministerstvo zotrváva na názore, že návrh zákona nemá negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy.

K analýze vplyvov na podnikateľské prostredie:

V prípade identifikácie vplyvov na podnikateľské prostredie je predkladateľ povinný tieto vplyvy prinajmenšom kvalitatívne popísať v Analýze vplyvov na podnikateľské prostredie. V priloženej Analýze vplyvov na podnikateľské prostredie však abscentuje konkrétny a špecifikovaný popis pozitívnych vplyvov predloženého materiálu na podnikateľské prostredie a negatívny vplyv predloženého materiálu na podnikateľské prostredie je popísaný stručne, napriek tomu, že v časti 9. Vplyvy navrhovaného materiálu Doložky vybraných vplyvov je vyznačený pozitívny aj negatívny vplyv na podnikateľské prostredie. Komisia preto žiada predkladateľa o *dopracovanie Analýzy vplyvov na podnikateľské prostredie v zmysle podrobnejšieho popisu identifikovaných vplyvov.*

V časti 3.2 Vyhodnotenie konzultácií – z toho MSP Analýzy vplyvov na podnikateľské prostredie predkladateľ neuviedol žiadne relevantné informácie o procese, zúčastnených subjektoch a výsledkoch konzultácií s podnikateľskými subjektmi. Komisia preto *žiada o doplnenie* uvedenej časti Analýzy vplyvov na podnikateľské prostredie.

Komisia zároveň žiada predkladateľa o *kvantifikáciu odhadovaných nákladov/úspor* regulácie v Analýze vplyvov na podnikateľské prostredie, a to v každom prípade, v ktorom je takáto kvantifikácia možná (napríklad vzhľadom na nemenný počet notárov by takáto kvantifikácia mala byť možná), pričom odporúčaným riešením je najmä využitie *modelového výpočtu na jeden dotknutý podnikateľský subjekt.*

Vyhodnotenie uplatnených pripomienok:

Pripomienky uplatnené Komisiou boli akceptované a jednotlivé časti analýzy vplyvov na podnikateľské prostredie boli dopracované, pričom z obsahovej stránky bolo dopracovanie analýzy vplyvov na podnikateľské prostredie konzultované s pripomienkujúcim subjektom. Úprava analýz je ovplyvnená aj zmenou vlastného materiálu, z ktorého bola vypustená úprava donucovacích opatrení (novelizácia Exekučného poriadku).

Vo vzťahu k pripomienke o kvantifikácii odhadovaných nákladov/úspor regulácie v analýze vplyvov na podnikateľské prostredie ministerstvo uvádza, že kvantifikáciu nie je možné realizovať z objektívnych dôvodov (absencia potrebných údajov potrebných ku kvantifikácii, ktoré nie sú dostupné, a ich počet závisí od subjektívnych „nepredvídateľných“ okolností), čo je zdôraznené tak v analýzach vplyvov, ako aj v samotnej doložke s odôvodnením. Pri presune kompetencií v súvislosti s vydržaním z notárov na súdy, nedochádza k vzniku nákladov na strane notárov (nemožno túto veličinu subsumovať pod časť analýzy vzťahujúcej sa k regulácii nákladov a úspor), ale môže dôjsť potencionálne k strate potencionálneho príjmu notára súvisiaceho s vydaním osvedčenia vyhlásenia o vydržaní. Vo vzťahu k tomuto negatívnemu vplyvu bola upravená analýza na podnikateľské prostredie.

K analýze sociálnych vplyvov:

Komisia považuje za potrebné doplniť, ak je to možné, modelové príklady vplyvov zhodnotených opatrení na jednu domácnosť.

Vyhodnotenie uplatnenej pripomienky:

Vzhľadom na tú skutočnosť, že z návrhu zákona bol vypustený návrh právnej úpravy donucovacích opatrení (novelizácia Exekučného poriadku), ku ktorej sa pripomienka Komisie vzťahovala, považujeme túto pripomienku za bezpredmetnú a na základe uvedeného došlo k príslušnej úprave analýzy sociálnych vplyvov.

Nesúhlasné stanovisko Komisie neznamena zastavenie ďalšieho schvaľovacieho procesu.